

Schaken: een meesterlijke sport

Het schaakspel bestaat al meer dan duizend jaar. Het is een boeiende denksport, omdat het een krachtmeting is tussen twee spelers, die op speelse wijze hun kennis, inzicht, moed en strijdlust inzetten om de vijandelijke koning te verslaan.

Spelenderwijs leer je om vooruit te kijken, plannen te maken, berekende risico's te nemen en oude fouten te vermijden. Heb je gewonnen, dan was je ook echt de sterkste, want schaken is geen geluksspel.

Zelfs verlies kun je positief opvatten. Je moet immers ook leren tegen je verlies te kunnen. Maar ook leert de verliezer vaak meer van de partij dan de winnaar.

Schaken is makkelijker te leren dan je denkt. Maar kun je eenmaal schaken, dan ontdek je toch steeds weer nieuwe facetten aan deze koninklijke en meesterlijke sport. Je kunt het spelen tegen jong en oud en waar je ook bent: thuis, tijdens een pauze, op een club of via internet.

Schaken is leuk en spannend!

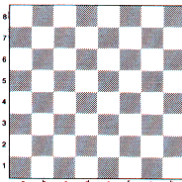

Schaken, denken en doen!

SPELREGELS

Schaken is een bordspel voor 2 personen, waarbij de ene speler met wit speelt en de ander met zwart. Aan het begin van het spel hebben beide spelers 16 stukken: 1 koning, 1 dame, 2 torens, 2 lopers, 2 paarden en 8 pionnen. **Het doel van het spel:** Het doel van schaken is om de tegenstander mat te zetten. Mat wil zeggen dat de koning schaak staat en geen zet meer kan doen waarbij hij zichzelf niet opnieuw schaak zet. De partij die schaakmat staat, heeft verloren. **Wat is schaakmat?** Schaakmat is dat de koning aangevallen wordt (hij staat schaak) en de bovengenoemde acties kunnen niet meer gedaan worden om het schaak op te heffen. Het spel is nu afgelopen. De kleur die de koning schaakmat heeft gezet heeft gewonnen.

Het schaakbord bestaat uit 8 x 8 velden. Het bord heeft aan de zijkant nummers en letters staan. Dit is om elk veld een naam te geven. Het eerste veld heet A1, links daarvan heet B1, C1 enz. Boven A1 staat A2, A3 enz. De rechterbovenhoek heet dus: H8. Op de velden onderin vanaf A1 komen de witte schaakstukken. Aan de andere kant van het bord komen de zwarte stukken.

Zetten De spelers mogen om de beurt een zet doen, de witte speler begint met zetten. Een zet bestaat uit het verplaatsen van 1 stuk van het ene vlakje naar een ander vlakje, volgens de regels geldend voor dat specifieke stuk. Uitzondering op deze regel is de "rokade". Hierbij verplaatsen 2 stukken tegelijk, de koning en een toren. **Stukken slaan** Een speler kan een stuk van de tegenstander slaan door tijdens zijn beurt een van zijn stukken te verplaatsen naar een vlakje waar een stuk van de tegenstander staat. Het stuk van de tegenstander wordt nu van het bord verwijderd.

Loop van de stukken

De toren beweegt verticaal of horizontaal in een rechte lijn. De toren mag niet over andere stukken springen, alle vlakken tussen het begin en eindpunt van een zet dienen leeg te zijn.

De loper beweegt diagonaal over het bord. Net als de toren mag de loper niet over andere stukken springen.

De dame combineert de zetten van de Toren en de Loper en is daarmee het stuk met de grootste bewegingsvrijheid. De Dame mag horizontaal, verticaal en diagonaal bewegen in een rechte lijn en mag hierbij niet over andere stukken springen.

De Koning mag verticaal, horizontaal en diagonaal bewegen op dezelfde manier als de Dame, maar slechts met 1 stapje tegelijk. De Koning mag nooit een vlakje betreden wat een (mogelijk) eindpunt zou kunnen zijn van een stuk van de tegenstander. In andere woorden, je kunt de Koning nooit op een vlakje zetten waar hij direct daarop geslagen zou kunnen worden door de tegenstander.

Het paard maakt een beweging die een combinatie is van 1 vlakje horizontaal of verticaal, en 1 vlakje diagonaal. (een andere manier om de beweging te omschrijven is 2 vlakjes verticaal + 1 horizontaal, danwel 2 vlakjes horizontaal + 1 verticaal). Het paard is het enige stuk dat kan *springen* over andere stukken, d.w.z. het paard mag over andere stukken bewegen om van het ene naar het andere vlakje te komen. De stukken waar het paard tijdens zijn zet overheen springt worden niet beïnvloed.

De pion mag alleen vooruit lopen, maar kent hier een aantal variaties in die afhankelijk zijn van het doel van de zet en de positie waar de pion zich bevindt op het moment van zetten. Een pion mag ten alle tijde 1 stapje vooruit zetten, behalve als de weg geblokkeerd is door een ander stuk. Een pion slaat namelijk schuin, en niet recht vooruit. Zo kan een pion dus ook 1 stapje diagonaal vooruit bewegen, maar alleen als het doel van de zet is een stuk te slaan.

Koninklijke Nederlandse Schaakbond (KNSB)

Enkele initiatieven van de KNSB (www.schaakbond.nl) voor jeugdschaken:

1. Schoolschaken. Schoolschaken bestaat uit het volgen van schaaklessen (stappenmethode, SpeelZ en diplomasysteem) en het spelen in teams in de jaarlijkse Schoolschaakcompetitie. Op de site voor schoolschaken (www.schaakbond.nl/schoolschaken) staat meer informatie over het scholierenlidmaatschap (€ 7,50 per jaar), schoolschaakprojecten voor 6-9 jaar, ondersteuning voor opzet schaaklessen op scholen en schaken op school met SpeelZ.

2. Internetschaak.

Het schaakplatform PlayChess is de populairste aanbieder van internetschaak ter wereld. Elke derde woensdag van de maand is er jeugd Grand Prix cyclus. Bij deelname aan twee toernooien altijd prijs. Zie www.internetschaak.nl

3. Chessity. Chessity is een online leermethode om spelenderwijs te leren schaken. Het bevat veel 'game-elementen' uit populaire games die een extra stimulans vormen voor kinderen om meer en beter te leren schaken. De methode past zich op diverse manieren aan het niveau en de manier van leren van de speler aan. Voor trainers is een leerlingvolgsysteem ingebouwd, Chessity werkt op desktop, laptop, tablet of smartphone. Zie www.chessity.nl. Info bij Ard Dekker (z.o.z.).

4. Gratis Playchess!. Op www.schoolschaaksite.nl zal regelmatig worden gepubliceerd over een ander uniek schoolproject waarbij kinderen van 7 – 11 jaar van basisscholen gratis **op school** gebruik kunnen maken van PlayChess in een beveiligde omgeving met volledige privacybescherming. De tegenstanders zijn kinderen van Nederlandse of buitenlandse basisscholen. Zie ook www.yes2chess.nl.

Westlandse Jeugd- schaakverenigingen

Waar kan je wekelijks schaken?

Schaakmat Naaldwijk

Elke maandagavond in de Ontmoetingskerk (ingang zijkant), Anjerlaan 47 in Naaldwijk, van half 7 tot half 8. Inlichtingen bij Jan Dekker 625659.

www.schaakmat.info

Lierse De Lier

Elke maandagavond in Centrum, Hoofdstraat 100 in De Lier, van half 7 tot half 8.

Inlichtingen bij Pascal van Dijk (0174-511487).

www.lierseschaakvereniging.nl

Jeugdschaken in 't Westland

Maandagavonden van sept. 2015 – april 2016

De Westlandse schaakverenigingen Lierse en Schaakmat (zie overzicht) hebben een jeugdafdeling (18.30-19.30 uur). Zij spelen vanaf september hun schaakseizoen en nodigen jou van harte uit om tijdens hun clubavonden gratis een keer langs te komen. Bij Lierse is de jeugdafdeling 5-10 schakers en bij Schaakmat 25-30 schakers. Enkele jeugdleiders begeleiden je bij het schaken. Zij geven schaakles en je kunt schaakdiploma's halen. Een competitie wordt gespeeld en liefhebbers doen mee aan toernooien.

Ma. + Wo. avond 20 april t/m 8 juni 2015

Het 45^e Westlands Schaakkampioenschap in de Ontmoetingskerk wordt zeven rondes gehouden op ma. 20 april, wo. 29 april, wo 6 mei, ma. 11 mei, ma 18 mei, ma 1 juni en ma. 8 juni. De jeugd speelt vanaf 18.45 uur tot 19.45 uur.

Je hoeft geen lid te zijn van een schaakclub om mee te mogen doen. Voor inlichtingen: www.westlandseschaakcombinatie.nl of Leen Kemeling (kemeling@fsw.eur.nl).

Eind augustus/begin september 2015

Het 67^e Westlands Druivenschaaktoernooi. Veel huisschakers doen jaarlijks mee aan dit gezelligheidstoernooi dat in 's-Gravenzande (De Kiem) wordt gehouden op vrijdagavond 28 augustus, *maandagavond* 31 augustus en vrijdagavond 4 september. Zie

www.druivenschaaktoernooi.nl voor meer informatie. Voor inlichtingen: Ard Dekker (0174-648894 of ardd@kabelfoon.nl).

Zaterdag 12 september 2015 12.30-16.00 uur

Westlands Blitz kampioenschap in winkelcentrum De Tuinen in Naaldwijk (16 sterke Westlandse schakers). Iedereen kan simultaan schaken tegen een bekende Westlandse schaker en op een groot schaakspel spelen. Informatie bij Leo Duijvesteijn (tel 627086 of Leo@Duijvesteijn.com).

Wil je meer informatie?

Ard Dekker (ardd@kabelfoon.nl of 648894) helpt je graag verder. Luister elke zaterdagmiddag tussen 14.10-14.30 uur naar het Westlandse schaaknieuws op WOS-sport (FM 87.6)!

Schoolschaakplan Westland

In het Westland wordt in het seizoen 2015-2016 gestart met een Schoolschaakproject dat is gebaseerd op succesvolle projecten elders in Nederland. Schakend Westland wil inspelen op de toenemende belangstelling voor het schaken en meer scholieren enthousiast krijgen voor schaken. Het plan is tot stand gekomen in goede samenwerking tussen de KNSB, de HSB en de Westlandse schaakverenigingen.

Bij dit project wordt in het eerste jaar gestart in de middenbouw (groep 3, 4 en 5 en eventueel ook 6) van de basisschool met een serie wekelijkse schaaklessen, liefst onder schooltijd met meerdere lesgroepen achtereen. Vervolgens wordt dit het jaar erna gevolgd door een naschools programma met zowel schaaklessen als ook onderdelen als competitie, allerlei spelvormen en zo mogelijk toernooibezoek.

Scholen die ingaan op het aanbod, hebben eerst contact met de coördinator van het Schoolschaakplan Westland (Ard Dekker) en krijgen bij deelname van de KNSB een bevestiging alsmede de voorwaarden. Tevens zal de KNSB het financiële deel regelen. De coördinator probeert in eerste instantie een goede match te maken tussen geïnteresseerde scholen en beschikbare gediplomeerde trainers. De werving van de kinderen geschiedt bij voorkeur door de scholen zelf. De beoogde tijdstippen van de lessen moeten vooraf met de beoogde lesgever worden afgestemd, zodat bij voldoende inschrijving een lessenserie direct van start kan gaan. In de tweede helft van 2015 wordt een cursus georganiseerd om geïnteresseerden (leden schaakvereniging, leerkrachten, ouders, etc.) op te leiden voor schaaktrainer. Voor inlichtingen: Ard Dekker (ardd@kabelfoon.nl; tel. 0623928006).